

IES PLURILINGÜE PEDRA DA AGUIA
DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Materia:

INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA E EMPRESARIAL (4º ESO)

Curso: 2022/2023

Profesor: José Rodríguez Martínez

ÍNDICE

.....	1
1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	2
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	4
3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO.....	6
4. CONTIDOS.....	7
5. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE.....	9
6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.....	13
7. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	14
8. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	15
9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	16
10. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	21
11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.....	22
12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	23
13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.....	24
14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	25
15. PLAN LECTOR.....	26
16. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN.....	27

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Introdución

O espírito emprendedor é un concepto que abrangue valores persoais tales como a creatividade, a disposición positiva para a innovación e o cambio, a confianza en si mesmo/a, a motivación de logro, o liderado, a aceptación do fracaso como fonte de experiencia, e as actitudes de cooperación e de traballo en equipo. Todas as persoas terán que emprender na súa vida persoal e laboral, terán que innovar e procurar novas respostas, no mundo globalizado e cambiante ao que se enfrontan, aínda que non todas logran levar a cabo un proxecto empresarial propio.

Formar cidadáns e cidadás capaces de asumir riscos, ser innovadores/as, con posibilidade de negociación e pensamento estratéxico, e con capacidade para o emprendemento constitúe o reto desta materia. Inclúe aspectos teóricos e prácticos orientados a preparar o alumnado para unha cidadanía responsable e para a vida profesional; axuda ao coñecemento das actividades e das necesidades das persoas emprendedoras, persegue que poidan responsabilizarse da súa propia carreira e do seu camiño persoal de formación, e da toma das decisións clave na súa vida, ademais da posibilidade de crear un negocio propio ou actuar como innovadores/as no traballo dentro dunha organización.

A estrutura desta materia consta de tres grandes bloques: o primeiro, titulado "**Autonomía persoal, liderado e innovación**", está centrado na descrición das calidades e as destrezas persoais asociadas á iniciativa emprendedora, no repaso das decisións sobre o itinerario vital e a actuación como futuro/a traballador/a; no segundo bloque, "**Proxecto de empresa**", repásanse as principais áreas e funcións da empresa co obxecto de pór en marcha o proxecto empresarial xurdido da idea de negocio xerado previamente; e para finalizar, un bloque que baixo o título de "**Finanzas**" analiza as alternativas con que conta a empresa para elixir a súa forma xurídica, as fontes de financiamento do seu proxecto empresarial, a necesidade de planificar as necesidades financeiras e as obrigas fiscais e prever a evolución do negocio, garantindo a súa viabilidade.

En suma, esta materia contribúe ao desenvolvemento, ademais, da competencia de sentido de iniciativa emprendedora e espírito emprendedor, que incide na consecución do benestar económico e social da comunidade, así como das competencias de

comunicación lingüística e matemática, e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, dixital, sociais e cívicas, e a competencia de aprender a aprender.

Contextualización

O IES Plurilingüe Pedra da Aguia está ubicado na vila de Ponte do Porto, no concello de Camariñas.

Esta programación anual, en continuación do xa feito durante o curso pasado, é elaborado polo departamento de Orientación, posto que será o Xefe deste departamento - José Rodríguez Martínez- quen imparta a materia de Iniciativa á actividade emprendedora e empresarial no grupo de ciencias aplicadas de 4º ESO A. Trátase dun grupo de 7 alumnos/as que contarán todos cun ordenador persoal por formar parte do proxecto E-Dixgal.

O estudantado desta materia está composto por discentes que pretenden ora continuar estudos pola vía da FP de grao medio ora acceder directamente ao mundo laboral.

A aula na que se vai impartir a materia dispón de encerado dixital, proxector e ordenador.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Entendemos por competencias clave aquelas capacidades que debe desenvolver a/o estudante a etapa educativa para aplicar de modo integrado os contidos da materia e asimilalos á súa propia realización persoal. As competencias clave contribuirán ao exercicio dunha cidadanía activa, a incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e, en definitiva, desenvolver no alumno/a unha aprendizaxe permanente durante toda a súa vida.

Aínda que cada materia contribúe de maneira distinta á adquisición destas competencias esenciais, o currículo de Iniciación á actividade emprendedora e empresarial para 4º ESO contribúe especialmente ao seu desenvolvemento deste xeito:

Competencia en comunicación lingüística. Refírese á habilidade para utilizar a lingua, expresar ideas e interactuar con outras persoas de maneira oral ou escrita.

A contribución a esta competencia realízase a través da adquisición de vocabulario específico, que debe usarse na elaboración do proxecto emprendedor. A lectura, interpretación e redacción de informes e documentos contribúe ao coñecemento e á capacidade de utilización de diferentes tipos de textos e as súas estruturas formais.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. A primeira alude ás capacidades para aplicar o razoamento matemático para resolver cuestións da vida cotiá; a competencia en ciencia céntrase nas habilidades para utilizar os coñecementos e metodoloxía científicos para explicar a realidade que nos rodea; e a competencia tecnolóxica, en como aplicar estes coñecementos e métodos para dar resposta aos desexos e necesidades humanos.

A contribución da materia á adquisición da competencia matemática realízase mediante a análise do proxecto emprendedor, que necesita o uso de ferramentas matemáticas, a lectura e interpretación de gráficos e a resolución de problemas baseados na aplicación de expresións matemáticas.

Competencia dixital. Implica o uso seguro e crítico das Tecnoloxías da Información e da Comunicación (TIC) para obter, analizar, producir e intercambiar información.

O alumno/a deberá utilizar as TICs no proxecto emprendedor como ferramenta integrante do proceso ensino-aprendizaxe e posteriormente como ferramenta de traballo eficaz na vida cotiá. Buscar, seleccionar e interpretar información permite aos alumnos adquirir a competencia no tratamento da información e a competencia dixital, facilitándolle o

achegamento a outras realidades culturais e socioeconómicas

Aprender a aprender. É unha das principais competencias, xa que implica desenvolver a capacidade para iniciar a aprendizaxe e persistir nel, organizar as súas tarefas e tempo, e traballar de maneira individual ou colaborativa para conseguir un obxectivo.

A/o estudante deberá, á hora de expor o seu proxecto emprendedor, observar e explorar da contorna social no que vive, buscar oportunidades posibles de negocio, aprender a planificar e organizar o traballo, realizar diferentes tarefas, asumir responsabilidades e tomar decisións. Todas as accións anteriores xorden á hora de expor o proxecto, posibilitando a adquisición de aprendizaxes significativas e útiles que contribúen ao desenvolvemento da capacidade de aprender a aprender.

Competencias sociais e cívicas. Fan referencia ás capacidades para relacionarse coas persoas e participar de maneira activa, participativa e democrática na vida social e cívica.

As iniciativas emprendedoras fomentan a adquisición da competencia social e cívica ao lograr un desenvolvemento persoal e profesional que permita unha eficaz incorporación dos individuos a unha contorna laboral real, e porque cada vez en maior medida a sociedade reclama a presenza de persoas emprendedoras, con ideas propias e iniciativa, que de forma responsable e respectuosa estean dispostas a participar e implicarse en procesos de mellora esa sociedade. O/a alumno/a deberá ser quen de traballar en grupo, implicarse no proxecto de iniciativa achegando ideas e chegar a consensos co grupo.

Sentido da iniciativa e espírito emprendedor. Implica as habilidades necesarias para converter as ideas en actos, como a creatividade ou as capacidades para asumir riscos e planificar e xestionar proxectos.

O/a estudante deberá enfrontarse ao proxecto emprendedor de modo autónomo e creativo, potenciando as capacidades e calidades que cada individuo ten para, deste xeito, enriquecer o proxecto de iniciativa emprendedora do grupo.

Conciencia e expresións culturais. Fai referencia á capacidade para apreciar a importancia da expresión a través da música, as artes plásticas e escénicas ou a literatura.

O alumno/a deberá enfrontarse ao proxecto emprendedor tendo en conta a contorna cultural e social que lle rodea, integrando a expresión cultural e artística na súa actividade emprendedora.

3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO

1. Comprender e valorar a figura do emprendedor como axente do cambio social, do desenvolvemento e da innovación, fomentando a creatividade como motor de emprendemento nos nosos mozos na sociedade actual.
2. Percibir os trazos que caracterizan á persoa emprendedora mediante exemplos reais de emprendedores galegos.
3. Identificar as propias capacidades e intereses para a toma de decisións sobre estratexias persoais de formación e inserción socio-laboral, tendo en conta as características da súa contorna.
4. Fomentar a actuación como futuro traballador responsable, coñecendo os dereitos e deberes laborais.
5. Recoñecer o papel do Estado como garante social ante as contingencias que poidan xurdir nas relacións laborais.
6. Valorar a importancia da prevención dos riscos laborais.
7. Desenvolver capacidades para detectar necesidades non satisfeitas e constituír unha organización lucrativa ou non lucrativa, detallando a súa estrutura organizativa e as súas funcións, así como a súa función social.
8. Obter, seleccionar e interpretar información sobre os aspectos socioeconómicos, financeiros e humanos relevantes que afecten o proxecto.
9. Presentar as posibilidades do traballo na rede e a sociedade dixital que facilitan a posta en marcha dun proxecto e o coñecemento das axudas ao emprendemento.
10. Analizar e valorar a importancia da elección da forma xurídica, así como os trámites necesarios para a posta en funcionamento da empresa.
11. Describir as posibles fontes financeiras ás que teñen acceso a través de exemplos prácticos, e optar pola máis adecuada.
12. Analizar a viabilidade económico-financeira do proxecto.
13. Coñecer as obrigacións fiscais das organizacións lucrativas e non lucrativas, valorando a achega que supoñen aos orzamentos públicos.

4. CONTIDOS

Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación (1ª Avaliación)

B1.1. Autonomía e autocoñecemento. A iniciativa emprendedora e o/a empresario/a na sociedade.

B1.2. Intereses, aptitudes e motivacións persoais para a carreira profesional.

B1.3. Itinerarios formativos e carreiras profesionais. Proceso de procura de emprego en empresas do sector. Autoemprego. Proceso de toma de decisións sobre o itinerario persoal.

B1.4. Dereito do traballo.

B1.5. Dereitos e deberes derivados da relación laboral.

B1.6. Contrato de traballo e negociación colectiva.

B1.7. Seguridade Social. Sistema de protección. Emprego e desemprego.

B1.8. Protección do/da traballador/a e beneficios sociais.

B1.9. Riscos laborais. Normas. Planificación da protección na empresa.

Bloque 2. Proxecto de empresa (2ª Avaliación)

B2.1. Idea de proxecto de empresa. Avaliación da idea. O contorno e o papel social da empresa.

B2.2. Elementos e estrutura da empresa.

B2.3. Plan de empresa.

B2.4. Planificación na empresa.

B2.5. Información na empresa. Información contable. Información de recursos humanos. Documentos comerciais de cobramento e pagamento. Arquivo.

B2.6. Actividades na empresa. Función de produción. Función comercial e de márketing.

B2.7. Axudas e apoio á creación de empresas.

Bloque 3. Finanzas (3ª Avaliación)

B3.1. Tipos de empresa segundo a súa forma xurídica.

B3.2. Elección da forma xurídica.

B3.3. Trámites de posta en marcha dunha empresa.

B3.4. Fontes de financiamento das empresas: externas (bancos, axudas e subvencións, e crowdfunding) e internas (accionistas, investidores/as e aplicación de beneficios).

B3.5. Produtos financeiros e bancarios para pequenas e medianas empresas (PME):
comparación.

B3.6. Planificación financeira das empresas. Estudo de viabilidade económico-financeira.
Proxección da actividade. Instrumentos de análise. Razóns básicas.

B3.7. Impostos que afectan as empresas. Calendario fiscal.

5. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE

INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPREENDEDORA E EMPRESARIAL 4º ESO		P	C/DAVE	INST. AVALIAC	TEMPORALIZACIÓN ESTÁNDARES BUNIDADES DIDÁCTICAS																										
Criterios de avaliación					Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación																										
B1.1. Describir as calidades persoais e as destrezas asociadas á iniciativa emprendedora, analizando os requisitos de distintos postos de traballo e actividades empresariais.	ACEEB1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora e describe a actividade destas empresarias e o seu papel na xestión de traballo e benestar social.	2	CS/EE OAA	FE	x	x																									
							B1.2. Tomar decisións sobre o itinerario vital propio comprendendo as posibilidades de emprego, o autoemprego e a carreira profesional, en relación coas habilidades persoais e as alternativas de formación e aprendizaxe ao longo da vida.	ACEEB1.2. Investiga con medios heterodoxos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, trazando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.	2	OAA CS/EE	FE	x	x																		
														B1.3. Actuar como tutor/a traballadora responsable coñecendo os seus dereitos e deberes como tal, valorando a acción do Estado e da Seguridade Social na protección da persoa empregada, e comprendendo a necesidade de protección dos riscos laborais.	ACEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.	2	CSC CS/EE	FE	x	x											
																					ACEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se demandan das relacións laborais, e compróbeos en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.	ACEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/as traballadores/as e dos/as empresarias/os desde, así como as prestacións mediante prorroas, nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as contingencias cubertas mediante baixas quedas en las webs institucionais.	2	CSC CS/EE OAA CMOCT	FE	x	x				
ACEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.	ACEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.	2	CS/EE OAA CMOCT	FE	x	x																									

Bloque 2. Proxecto de empresa		P	CC	IA	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7	U8	U9	
B2.1. Crear un proxecto de empresa na aula e describir as características internas e a súa relación co entorno, así como a súa función social, identificando os elementos que constitúen esta rede loxística como provedores/as, clientela, sistemas de produción e comercialización, redes de almacenaxe, etc.	IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.	2	CSIEE CAA	PE				X						
	IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o entorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacénaxe, etc.).	2	CSIEE CMCCT CD	PE				X						
	IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.	2	CSIEE OCL CMCCT	PE				X						
B2.2. Identificar e organizar a información das áreas da empresa en proxecto aplicando os métodos correspondentes á tramitación documental empresarial.	IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.	2	OCL CSIEE CMCCT	PE				X						
	IAEEB2.2.1. Manexa como usuaria de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.	2	CD CMCCT CAA	PE				X						
	IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, reforzando e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento produtivo arxivo mediante medios telemáticos e presenciais.	2	OCL CSIEE OD CMCCT	PE				X						
B2.3. Realizar actividades de produción e comercialización propias da empresa proxectada, aplicando técnicas de comunicación e traballo en equipo.	IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do marketing.	2	OCL CSIEE OD CMCCT	PE						X				
	IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prexectos; simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.	2	CSIEE CMCCT CD CAA	PE						X				
	IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axustan ao proxecto de empresa formulado.	2	CD CMCCT CSIEE	PE							X			

Bloque 3. Finanzas		P	CC	IA	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7	U8	U9	
B3.1. Describir as formas xurídicas das empresas en relación coas responsabilidades legais das/das seus/as propietarios/as e xestores/as, así como coas esixencias de capital	IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.	2	CSIEE CMCCT	PE							X			
	IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.	2	CD CMCCT CSIEE	PE								X		
	IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, existo, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.	2	- CSC - CMCCT	PE								X		
	IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.	2	CAA CSIEE CMCCT	PE								X		

<p>EG.2. Identificar as fontes de financiamento das empresas propias de cada forma xurídica, incluíndo as externas e internas, e valorar as máis axeitadas para cada tipo e momento no ciclo de vida da empresa.</p>	<p>IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.</p>	2	CSIEE OMIOT OD	PE							x	
	<p>IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.</p>	2	OMIOT OD CSIEE	PE							x	
	<p>IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económica-financieira a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo de ámbito mediante unha aplicación informática tipo tabla de cálculo, mantendo razóns básicas.</p>	2	OD CSIEE CAA OMIOT	PE							x	
	<p>IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acadao para o proxecto de empresa.</p>	2	CAA CSIEE OMIOT OD	PE							x	
<p>EG.3. Recoñecer a necesidade de planificar o negocio das empresas ligadas á previsión da evolución do sector e da economía nacional, así como da planificación financeira e fiscal.</p>	<p>IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.</p>	2	OMIOT OD CSIEE	PE							x	
	<p>IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.</p>	2	CSC CAA	PE								x

6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

A metodoloxía será individualizada e eminentemente práctica, evitando longas exposicións teóricas e presentando os contidos do xeito máis claro e conciso posible.

Polo tanto, o proceso de ensinanza-aprendizaxe fundamentarase na realización de exercicios e actividades dos contidos que se desenvolven, propiciando a iniciativa do alumno, e o proceso de autoaprendizaxe, desenvolvendo capacidades de comprensión e análise, de relación e de busca e manexo da información.

Preténdese chegar aos conceptos por medio dos procedementos; chegar á teoría por medio da práctica; **aprender facendo**, sempre e cando as unidades programadas o permitan, e guiados e orientados polo profesor. A aprendizaxe basarase no **saber facer**.

As actividades complementarase con explicacións do profesor sobre os contidos das unidades, que á súa vez procurará guiar ó alumno no proceso de **aprender a aprender**.

Faranse actividades individuais e de grupos, procurando que colaboren cos compañeiros, para favorecer o aprendizaxe e o traballo en equipo, así como a toma de decisións colectivas e a distribución de responsabilidades e tarefas.

7. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Libro de texto de IAEE.
- Ordenador persoal con acceso a internet.
- Manuais e videos online.
- Libreta e bolígrafo.
- Páxina web e aula virtual do Instituto.
- Calculadora.

8. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Faranse varias probas de avaliación cada trimestre.

Esta proba, oral ou escrita, pode conter preguntas tipo test, preguntas cortas ou exercicios e casos prácticos.

A avaliación será continua. Tamén será inicial, formativa e sumativa e reflectirá a diversidade de actividades realizadas na aula ao longo do curso, e a evolución do alumno no proceso de ensinanza-aprendizaxe. Por iso, establécense como criterios de cualificación:

-A realización das actividades de ensinanza-aprendizaxe (exercicios de clase, traballos, presentacións...) cunha incidencia do 50% na cualificación.

-As probas específicas de avaliación establecidas con carácter trimestral, cunha incidencia do 50% na cualificación.

Ao final do curso:

PORCENTAXE NA NOTA FINAL

1. ^a avaliación	33,33%
2. ^a avaliación	33,33%
3. ^a avaliación	33,33%

Atendendo aos criterios de cualificación, no caso de ensino a distancia modificaranse do seguinte xeito:

- ➔ Se a crise pandémica regresa e non permite a realización de probas presenciais, poderase optar pola realización de probas telemáticas orais ou escritas.
- ➔ Os traballos individuais valoraranse do seguinte xeito: Entrega das tarefas a tempo e correctamente presentadas: sempre (2 puntos), habitualmente (até 1,5 puntos), ás veces (até 1 punto) e nunca (0 puntos)

9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

ESTÁNDARES	INDICADORES DE LOGRO
Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación	
IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica as súas propias fortalezas e debilidades e relaciónaas con aquilo ao que se quere dedicar nun futuro. • Realiza unha análise da súa personalidade, comportamento, habilidades, aspiracións, logros e metas. • Establece a relación entre personalidade e vocación a partir do modelo de Holland. • Sinala as habilidades sociais e persoais dunha persoa con iniciativa emprendedora. É capaz de aplicarlas en exercicios prácticos a si mesmo.
IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece a importancia de coñecer unha profesión que gusta. • Identifica os sectores laborais e as profesións asociadas a el. • Utiliza Internet no proceso de procura de emprego. • Busca información acerca das diferentes áreas de actividade profesional da contorna, os tipos de empresa que as desenvolven e os diferentes postos de traballo en cada unha. • Razona que tipo de perfís son os máis adecuados.
IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica as alternativas para elixir un itinerario académico e profesional ao terminar a ESO. • Recoñece un itinerario académico e profesional.
IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.	<ul style="list-style-type: none"> -Recoñecer os conceptos de oferta e demanda de traballo. - Coñecer os conceptos de poboación activa, inactiva, ocupada e desempregada. - Calcular a taxa de desemprego da economía. - Identificar as principais normas de dereito que regulan a relación laboral e os seus principios básicos. - Identifica o Dereito do Traballo como a rama que regula as relacións laborais e o Estatuto dos Traballadores como a súa norma básica. - Consultar o Estatuto dos Traballadores con criterio.

<p>IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñece e describe as cinco características da relación laboral. • É capaz de distinguir unha relación laboral doutra que non o é. • Identifica e explica os dereitos e deberes que se derivan das relacións laborais. • Describe que é un contrato de traballo, os elementos, os tipos, quen pode asinalo e a súa forma. • Interpreta correctamente as cláusulas dun contrato de traballo. • Identifica a negociación colectiva e o seu froito: o convenio colectivo. • Distingue os dereitos e obrigacións que se derivan das relacións laborais, comprobándoos en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.
<p>IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer o funcionamento do sistema de Seguridade Social. - Describir as prestacións do sistema. - Distinguir as distintas continxencias. - Buscar e atopar información relevante dentro das páxinas web oficiais. - Calcular cota obreira e patronal á Seguridade Social dentro do Réxime Xeral. - Describir en que consiste a prestación por desemprego e calcular o tempo de cobranza.
<p>IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer os dereitos e deberes en materia de prevención. <p>En supostos concretos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificar situacións de risco laboral. - Indicar medidas de prevención. - Indicar técnicas de primeiros auxilios aplicables.
Bloque 2. Proxecto de empresa	
<p>IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver unha idea de negocio, analizando e avaliando debilidades, ameazas, oportunidades e fortalezas.
<p>IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comprender o concepto de empresa e clasificar e distinguir os seus elementos. - Analizar variables relativas á contorna específica do sector (clientes, provedores, competencia, barreiras de entrada...) - Desenvolver e analizar, para un caso concreto,

<p>clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).</p>	<p>real ou simulado, as variables de márketing-mix dentro do marco establecido polo plan de empresa.</p>
<p>IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer distintos tipos de organigramas na empresa e realizar un deles a partir dun caso real ou simulado. Describir as funcións de cada departamento. - Coñecer o papel dos factores produtivos no proceso de produción.
<p>IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Elabora documentos a longo prazo. -Elabora documentos a curto prazo.
<p>IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Coñece o concepto de patrimonio. - Coñece o concepto de conta patrimonial e distingue os seus tipos. - Clasificar as masas patrimoniais. - Redacta un balance. - Contabiliza operacións sinxelas usando libro diario e libro maior, tanto en papel como nun soporte informático.
<p>IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Confeccionar notas de pedido, albarás, cartas comerciais e facturas, tanto en papel como baixo soporte de oficina. - Cumprimentar cheques, pagarés e letras de cambio, identificando e distinguindo as súas principais figuras (librador, tomador...) - Clasificar documentos baixo criterios de arquivo e establecer o tipo de ordenamento máis adecuado.
<p>IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Crear materiais de difusión e publicidade conforme os seus coñecementos sobre promoción e comunicación. - Coñecer o concepto de community manager e difundir marca, logo e mensaxe do proxecto a través de redes sociais. - Elaborar unha proposta de valor, identificando e usando correctamente todos os seus elementos.
<p>IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os</p>	<p>Tomar decisións de produción relativas á contratación de factores produtivos, contando con información relativa a produción media e marxinal.</p>

<p>prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.</p>	
<p>IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Selecciona información acerca das diferentes axudas que hai para a creación de empresas, tanto na súa contorna próxima como no territorial, nacional ou europeo. • Consultar webs: <ul style="list-style-type: none"> - Axencias de desenvolvemento local. - Localizar accións emprendidas polas Cámaras de Comercio. - Localizar axudas no portal iPyme.
Bloque 3. Finanzas	
<p>IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Distinguir as diferentes formas xurídicas das empresas. - Coñecer os requisitos de constitución de cada unha delas. - Establecer vantaxes e inconvenientes de levar a cabo a actividade empresarial baixo forma persoal ou societaria.
<p>IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Enumerar os distintos organismos públicos aos que debe dirixirse a persoa emprendedora á hora de realizar os trámites de constitución dunha empresa. - Coñecer que é o DUE.
<p>IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Describir os trámites que se deben realizar para a constitución e posta en marcha dunha empresa e razoa a súa existencia.
<p>IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nun suposto dado, selecciona a forma xurídica axeitada segundo os seguintes factores: a actividade, o número de socios, a responsabilidade, a complexidade, o diñeiro disponible e os tributos.
<p>IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.</p>	<p>Realizar un plan de investimentos para a posta en marcha dun proxecto e clasificar tales investimentos nun balance de situación.</p>

<p>IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as alternativas de financiamento das empresas, tanto a longo como a curto prazo, internas e externas e determinar o seu custo.
<p>IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.</p>	<p>- Realiza un estudo de viabilidade económico-financieira, servíndose de datos reais relativos á súa contorna, dunha idea previamente xestada ou suxerida, usando na súa realización a folla de cálculo.</p>
<p>IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Estuda os productos financeiros máis apropiados para empresas da súa contorna ou en casos prácticos.
<p>IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Explica e diferencia as obrigacións fiscais das empresas segundo a actividade á que se dediquen e a función dos principais impostos. • Explica as diferentes obrigacións fiscais ás que ten que facer fronte unha empresa. • Explica en que consiste o funcionamento básico dos principais impostos e as súas principais diferenzas.
<p>IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Explica que fai o Estado cos impostos. - Valora a necesidade de pagar impostos.

10. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVA- LIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

As/os estudantes que non superen os obxectivos previstos na avaliación ordinaria, terán dereito á realización dunha avaliación extraordinaria, que levarase a cabo nas datas acordadas ou establecidas polo profesor.

Esta avaliación extraordinaria supón a valoración das actividades de recuperación propostas polo profesor, con carácter individualizado sobre a base das carencias presentadas polo alumno. Tamén implica a entrega e valoración de tódolos traballos ou actividades programados ao longo do curso, non presentados no seu momento ou valorados negativamente. E, por último, tamén pode implicar a valoración dunha proba, oral ou escrita, que pode conter preguntas tipo test, preguntas curtas ou exercicios e casos prácticos.

11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS

Na avaliación inicial, tratarase de detectar ao alumnado que presenta problemas concretos de aprendizaxe.

Para realizar esta avaliación pasarase un cuestionario de coñecementos previos que axudarán a establecer as características, capacidades e formación previa de cada alumno e de cada alumna. Esta información complementarase coas anotacións e observacións do profesor.

Algunhas medidas que poden adoptarse:

- Cambio de sitio de determinados alumnos.
- Establecer medidas de reforzo ou ampliación.
- Cambio nas estratexias metodolóxicas.
- Nas explicacións, incidir máis o menos en determinados contidos.

12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Se coa práctica docente diaria observávese na aula a existencia de alumnos con especiais características tales que requirisen formulacións particulares, ofrecerase a estas/es estudantes, co apoio e asesoramento do Departamento de Orientación, vías adaptadas ás súas necesidades. Estas vías específicas buscarían o máximo desenvolvemento das súas capacidades para que puidesen acceder a metas iguais ás propostas aos seus compañeiros/as.

Algunhas medidas a adoptar polo Departamento serían:

- Realización de actividades de reforzo; facilitarase aos alumnos que o requiran exercicios extra.
- Repaso diario da clase anterior
- Novos procedementos de avaliación.
- Cambio de lugar dos alumnos na aula.
- Aumento da variedade de recursos didácticos empregados.

Se as dificultades que mostrase o alumno fosen superiores, exporase xunto co resto de Departamentos e a coordinación do Departamento de Orientación do centro as correspondentes adaptacións curriculares.

13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

De xeito transversal, ao longo de todo o curso, o docente ocuparase de garantir que as clases se desenvolvan respectando os seguintes valores e principios:

- A democracia e o respecto á legalidade como principio absoluto.
- O uso do diálogo como forma de resolución de conflitos e a renuncia manifesta a toda forma de violencia.
- O respecto ás compañeiras e compañeiros, ás profesoras e profesores e demais membros da comunidade educativa.
- O respecto a outras culturas, países, relixións, razas.
- Utilización non sexista da linguaxe.
- Condena incondicional a calquera forma de violencia de xénero.
- Eliminación progresiva dos tópicos sobre xénero e profesións.
- Desenvolvemento sostible e o medio ambiente.
- Os riscos de explotación e abuso sexual e as situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación.

14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Proponse como actividades complementarias as seguintes:

- Visitar algunhas empresas do contorno.
- Charla dun empresario ou responsable dunha empresa.
- Coloquio con antigos alumnos que conten a súa experiencia emprendedora.
- Asistir a feiras e foros de emprego organizados en Galicia.

A realización destas actividades está suxeita á aprobación do xefe de actividades complementarias e extraescolares, á dispoñibilidade das persoas alleas ao instituto que deben participar nelas, así como de que se foran cumprindo ao seu tempo os contidos programados.

15. PLAN LECTOR

A lectura promoverase ao longo do curso mediante:

- **Lectura de textos de tipo empresarial e posterior debate na aula.** Ao longo do curso, co avance das unidades didácticas, facilitarase ao alumno diversos textos para a súa lectura en clase en voz alta con paradas breves nas que se pedirá ao alumno un resumo do lido até ese momento. O obxectivo é que o alumno asimile e comprenda o que le á vez que o fai.

- **Lectura do libro de texto de referencia.** O seguimento da materia non soamente farase mediante as explicacións do profesor e a toma de notas ou apuntamentos en clase senón tamén a través de material que estea na aula virtual. Pedirase aos alumnos a lectura en casa e en clase de textos para que se fixen en determinados contidos e aprendan a extraer os fundamentais de cada tema mediante as técnicas do subliñado ou a realización de esquemas e resumos escritos.

- **Prensa.** Puntualmente, levaremos a prensa á aula para que o alumno pódase familiarizar coa linguaxe xornalística utilizado e á vez adquiren o gusto e a curiosidade pola lectura deste tipo de prensa.

Lectura de fragmentos de libros relacionados coa materia e seleccionados polo profesor.

- **Lectura artigos revista Emprendedores.** Leranse en clase artigos da revista para que os alumnos interésense polas experiencias sufridas polos novos emprendedores.

16. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN

Farase un seguimento mensual da programación sinalando na acta do departamento as diferenzas salientables.

No último mes do curso, o profesor pasará un cuestionario, anónimo e individual, sobre a valoración que os alumnos realizan da practica docente e doutros aspectos xerais do centro. Os resultados da devandita enquisa servirán para buscar solución en aqueles aspectos que se manifestaron negativos ou mellorables. Se fose necesario, levaranse a cabo modificacións da programación docente.

Establécense varios criterios:

- 1) Se se acadaron os obxectivos propostos;
- 2) Se a proposta de actividades foi axeitada;
- 3) Se foi necesario facer adaptacións;
- 4) Grao de cumprimento da temporalización.
- 5) Nivel de aplicación das TIC e estratexias para aumentar a súa utilización na clase.
- 6) Grao de desenvolvemento do plan lector e posibles axustes.

A Ponte do Porto, 29 de Setembro de 2022

Asdo.: José Rodríguez Martínez